

Proč by nás měl zajímat Kirill Medveděv

Publikovali jsme na Literární.cz: Ostře kritizuje politický a umělecký establishment a aktivně s ním bojuje. Medveděvovy názory se propojují v knize *It's No Good*, která mu v roce 2013 umožnila vstup na americkou scénu. Do angličtiny přeložené básně, eseje, polemiky a různé črty zapůsobily na tamní kritiku jako elektrický šok.

*I když nebylo vůbec jednoduché naservírovat takovýto druh literatury publiku, které nemá ani poněť o reálném Rusku, editor Keith Gessen se úkolu zhostil na výbornou. Kirill Medveděv najednou plnil stránky světoznámých novin jako jsou *The New York Times*, *Independent*, *Observer*, *Chicago Tribune* i *The Guardian*. Všechny kritiky vyzněly pro ruského básníka jako chvalozpěv.*

Kdo je Kirill Medveděv, o kterém se píše na prvních stranách anglo-amerického tisku? Narodil se v roce 1975 do rodiny novináře Felixe Medveděva. Studoval literaturu a historii na Moskevské univerzitě a Literárním institutu Maxima Gorkého. Jako mladík začal psát v době po pádu Sovětského svazu a posléze se stal velmi uznávaným. Okamžitě se prosadil na ruské literární scéně a v roce 2002

byl nominován na Cenu Andreje Bělého. Angažuje se v umělecké platformě *Čto dělat?*, kam přispívá svými esey. Je kytaristou a textařem politicky orientované hudební skupiny Arkady Kots. V roce 2008 založil vlastní *Svobodné marxistické nakladatelství*.

Před lety se z pohledu amerického čtenáře odhodlal k překvapivému kroku – vydal oficiální manifest, kde se zřekl veškerých autorských práv na své texty, která pro něj fungují pouze jako umocnění současné politické a estetické hegemonie, jíž nechce být součástí. Svoje stanovisko vysvětlil pro deník *The Guardian* : „Bez nějaké sebereflexe nebo bez vyjádření nesouhlasu pro mě nebylo možné najít vlastní místo v Putinově Rusku,“ říká.

Američtí kritici si všímají především Medveděvova umu zachytit ve verších aktuální společenské a politické události a zároveň schopnosti je bez skrupulí ostře kritizovat. Pro básníka není problém přenést do poezie například stávkou proti uměleckému řediteli moskevského divadla Alexandru Kaljaginovi, který byl na místo politicky dosazen Vladimírem Putinem. Zdánlivě všednodenní poezie je však protkána hlubokými esejistickými texty, v nichž uvažuje nad řešením krize ruského i světového kapitalismu. Českému tisku poskytl jediný rozhovor v kulturním čtrnáctideníku A2, kde na otázku, jakou představuje dnešní Rusko alternativu, říká: „Rusko žádnou alternativu neoliberalismu nepředstavuje. Vládnou mu lidé, kteří vaří podle neoliberálních receptů a jen je lehce adaptují na místní realie.“ ([Celý rozhovor zde.](#))

Autorovy básně v mnohém připomínají Charlese Bukowskeho, snad i proto, že je aktivním překladatelem tohoto amerického beatníka. Rozhodně ale nelze hovořit o kopírování, autoři se spíše podobají v poetickém vidění světa. Prostředí básní je všednodenní, ale nevšední. Výjevy se odehrávají v supermarketu, baru nebo trafice. Nikdy se neopomene dlouhavě navést do vlastních přátel, kteří se úmyslně bohatě provdali či odjeli do Spojených států hledat své štěstí. Medveděv například bere čtenáře na procházky místy, která jsou mu dobře známá, avšak přidává svou vlastní interpretaci.

Ve známé knize *It's No Good* se při čtení dá vysledovat umělcova osobní i estetická trajektorie. Před očima nám probíhá vývoj autorových názorů v čase. „Uvědomil jsem si, že aby umělec mohl vyjádřit jakýkoliv politický názor, musí se téma politiky objevovat i v jeho tvorbě,“ upozorňuje Medveděv. Podle něj je básníková politická a společenská angažovanost podstatou jeho zařazení do společnosti.

Zdá se, že bychom Medveděva mohli řadit po bok anti-putinovských performancí typu Pussy Riot. Také on působí v aktivistické hudební skupině Arkady Kots, s níž vystupuje na politických setkáních a píše pro ni ostře laděné texty proti stávajícím autoritám. Dalším styčným bodem mezi ním a aktivistkami z Pussy Riot je určitá zásadovost – pokud kritizují Putina, neznamená to, že adorují Spojené státy. Jedním z příkladů by mohla být i reakce jedné z členek Pussy Riot na Madonninu nabídku společného koncertu: „Jediná vystoupení, na kterých budeme hrát, jsou ta ilegální. Odmítáme být součástí kapitalistického systému, kde se na koncert prodávají lístky,“ dočteme se v deníku *The New York Times*.

„Co se snažím popsat, je jakési hledání suverenity. V iluzi svobody, kterou máme uvnitř neoliberalního trhu, kde se zdají být čísla sice neviditelná, ale tvoří nepřekonatelné překážky, které si vytváříme sami sobě,“ píše Medveděv. Básníkův největší sok není Vladimír Putin ani jiní autoritářští představitelé ruské politiky, jsou to hlavně zástupci liberální inteligence, kteří jsou podle něj nečinní a lhostejní. A právě zde vidí nejzásadnější problém post-sovětské společnosti, v níž platí za prvního básníka vůbec.